

Թիւ 20236
Յունուար 12, 1968

Արժանաշնորհ
Տ. Տիրան ԹԿՆՂ, Փակագեան
Հովիւ Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ Եկեղեցւոյ
Տիֆրոյթ.

Արեւի Տէր Տիրան,

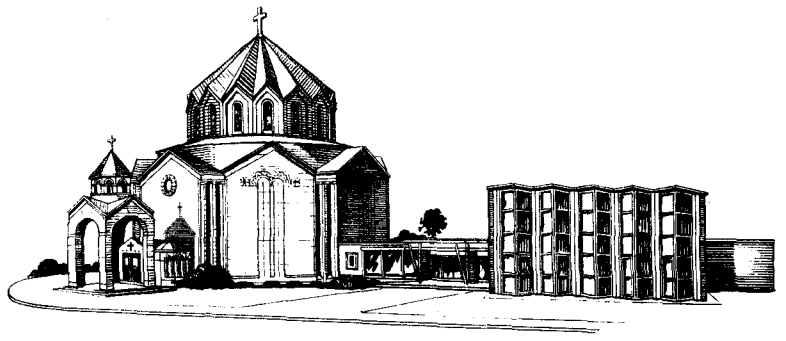
Առաջած ենք 2 փետրուար 1968 Թուակիր Ձեր նամակը: Նորակառոյց
եկեղեցւոյդ յիշատակարան-մատենի պատրաստութեան կապակցութեամբ Ս.
Էջմիածինէն ակնկալուելիք հայկական ճարտարապետական թէքնիք նկարնե-
րու մասին Ձեր խնդրանքը անորոշ էր: Ձեր ներկա կած երես էջնոց անգը-
լերէն ծրագիրը նոյն չափով շփոթեցուցիչ էր:

Ուստի, կ'արտօնենք Ձեզ որ Ձեր խնդրանքը ուղղակի ներկայացնէք
Ս. Էջմիածին, պարզաբանելով Յանձնախումբիդ ակնկալութիւնները:

Սիրոյ ոգշուելի

ԹՈՐԳՈՄ ԵՊԻՍԿՈՓՈՍ
Առաջնորդ

ՄԲ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏԻՉ ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻ
ՄԵԾԱԳՈՅ ՏԻՔՐՈՅԻ

St. John's Armenian Church
OF GREATER DETROIT

VERY REV. YEGHISHE V. GIZIRIAN
REV. FR. DIRAN PAPAIZIAN

22001 NORTHWESTERN HIGHWAY

PHONE: 356-1910

SOUTHFIELD, MICHIGAN 48075

2 Փետրուար, 1968

Գեր. Տ. Թորգոմ Եպս. Մանուկեան,
Առաջնորդ,
ի նիւ Եորկ, Ն.Ե.,

Սիրելի Սրբազան,

Սոյն նամակը կը գրուի ձեզի՝ հետեւելով ձեր վերջերս ղրկած մէկ հրահանգին՝ որու համաձայն ~~որու համաձայն~~ Մայր Աթոռի հետ մեր թղթակցութիւնները Առաջնորդարանի խողովակով ըլլալու են: Որոշ չէր սակայն թէ՛ մեր գրելիք նամակները Առաջնորդարանը ինքը պիտի փոխանցէ առ որ անկէ, թէ ոչ՝ մենք Առաջնորդարանին ուշադրութեան պիտի բերենք մեր խնդիրքը եւ Առաջնորդարանը իր անունով նամակ մը պիտի խմբագրէ ղրկուելու համար Մայր Աթոռ՝ միջնորդելով առ ոտս Վեհափառին մեր խնդիրքի կատարման համար:

Ա՛մեն պարագայի հարցը հետեւեալն է: Մենք հոս մեր նորակառոյց եկեղեցւոյն Յիշատակարան-Մատենի մը պատրաստութեան ձեռնարկած ենք, որու խմբագրութիւնը յանձնուած է՝ երիտասարդ պատրաստուած մտաւորական՝ ՓրօՅ. Տէնիս Փափագեանի:

Առ այժմ գործին անհրաժեշտօրէն մաս կազմող՝ հաւաքողական աշխատանքին սկսած ենք, որքան որ մեր կարելիութիւնները կը ներեն տուեալ պայմաններու մէջ: Ատկէ վերջ միայն կարելի է ուղղակի խմբագրական աշխատանքին անցնիլ: Մեր յոյսն է որ շուտով ի ձեռինն կունենանք հարկ եղած տարրերը գրքին բովանդակութեան վերաբերեալ, եւ ապա շուտով կանցնինք խմբագրական աշխատանքներուն:

Սոյն հաւաքողական աշխատանքին կարելոր մասը կը կազմէ հայթայթումը շարք մը Հայկական ճարտարապետական թէքնիք նկարներու: Ընդարձակ ցանկը այդ նկարներուն հաճեցէք ներփակ գտնել սոյն նամակով: Ցանկագրութիւնը պատրաստուած է մեր ճարտարապետին՝ Սուրէն Փիլաճեանի կողմէ որ կը փափաքի ունենալ այդ նկարները իր պատրաստելիք կամ պատրաստած յօդուածին առնչութեամբ:

Կը գիտակցինք որ արտասահմանի մէջ քիչ պատեհութիւն պիտի ըլլայ այսօրինակ թէքնիք նկարներ ձեռք ձգել: Տեղեակ ալ չենք որ՝ Առաջնորդարանի գիւնատունը արդեօք կարող է հայթայթել սոյն նկարներէն՝ եթէ ոչ ամբողջութեամբ գէթ մասամբ մը միայն: Սակայն մեր մտածումը այն է որ գրուի այս մասին էջմիածին Վեհափառ հօր, որու ամիջական հոգածութեան ներքեւ ճարտարապետական խորհուրդ մը գոյութիւն ունի որ հաւանաբար կարենայ մեր խնդրանքին գահացում տալ: Ուստի այս խնդրանքը կը մատուցուի ձեզի որպէս զի մեր կողմէ գրէք Վեհափառ Հայրապետին՝ իր աջակցութիւնը խնդրելով այս հարցին բարեօք տնօրինութեան մէջ: Սոյն խնդրանքը կը ըլլայ նաեւ Տիար Ալէք Մանուկեանի կողմէ որ ինձմէ խնդրած էր որ գրէի այս մասին Վեհափառին՝ իր անունն ալ գործածելով ի հարկին իբրեւ խնդրամատոյց: Բայց հետեւելով ձեր հրահանգին՝ այս նամակը փոխանակ Վեհափառին գրուելու: ձեզի կը գրուի ահաւասիկ, խնդրելով ձեզմէ որ տնօրինէք անյակաղ հարկ եղածը:

Ձերդ խոնահ Աղօթակից՝ Տէր Տիրան *Shirhan*

- 1) GEGHART
 - 1) Side doorway.
- f) ASHTARAK
 - 1) Window with carved frame.
- k) AKHPAT
 - 1) Window with carved frame.
 - 2) Crossing arches.
- l) ANI
 - 1) Circular window with carved stone frame, at HOROMOS church.
 - 2) Model of entire city (in EREVAN museum).
- m) KHORAGEBT MONASTERY
 - 1) Dome, showing tall windows around its base.
 - 2) Crossing arches.
- n) ECHMIADZIN
 - 1) Entrance portico.
- o) AKHTAMAR
 - 1) Entrance portico.
- p) MOOSH
 - 1) Wood doors at ARAKELOTZ Monastery.
- q) KHOSHARAB
 - 1) Four crossing arches at the HOROMOS Vank.
- r) AGARDZIN
 - 1) Crossing arches.
- s) AISASI
 - 1) Crossing arches.
- t) MAGARAVANK
 - 1) Carved front of bema.
- u) ARICHAVANK
 - 1) Stone steps.
- v) NORAVANK
 - 1) Stone steps.
- w) ODZOOM
 - 1) Detail of frieze around lower part of exterior.
- x) MASTAVAN
 - 1) Detail of cornice.
- y) SAGMOSAVANK - entrance doorway

y) Other subjects:

- 1) Church in Jerusalem, showing hanging lanterns.
- 2) Carved lettering on stones in old examples.
- 3) Several examples of KHATCHKARS.
- 4) Other subjects that might be appropriate.

3 - For best results, photographs should be

- a) Glossy prints, at least 8" x 10" in size.
- b) Taken in sunlight (for exterior shots).
- c) Large enough in scope to include more than the required subject (to permit cropping).
- d) Taken from view that will relate the subject to its surroundings and foreground, and form an artistic composition.
- e) Taken to have all vertical lines be parallel with each other (except for pronouncedly angular shots).
- f) If more than one view or shot of any of the above subjects can be made available, it would help to make a better selection for use in the book.

C - OTHER INFORMATION NEEDED

- 1 - Historical data, especially dates, of each subject.

D - POSSIBLE SOURCES

- 1 - Church file.
- 2 - Diocesan office in New York.
- 3 - Echmiadzin.
- 4 - Architectural bureau - EREVAN.